

Kunnanhallitus on 16.6.2025 § 118 päättänyt vuoden 2026 talousarvion laadintaohjeet ja talousarviokehityksen, jotka ovat liitteinä.

Ympäristöyksikkö, johon kuuluvat rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu, on kunnanhallituksen päätöksen perusteella valmistellut vuoden 2026 talousarvioehdotuksen. Ehdotus sisältää yksikön toiminnalliset tavoitteet sekä talousarvion tulot ja menot.

Rakennus- ja ympäristölautakunnan alaisen toiminnan talousarvio 2026

Rakennus- ja ympäristöjaoston alaisen toiminnan eli rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun suurimmat epävarmuudet liittyvät edelleen rakentamisen suhdannevaihtelun aiheuttamaan vaihteluun lupatuloissa, sillä toiminnan tulot muodostuvat lähes yksinomaan lupa- ja valvontamaksuista.

Menot koostuvat pääosin henkilöstömenoista, ohjelmistokuluista sekä erilaisista asiantuntijapalveluista. Talousarvio on laadittu olettaen, että rakentamisen taso pysyy vuoden 2025 tasolla myös vuonna 2026.

Kunnanhallituksen talousarvioehdotuksessa toimintatuotot ovat 144 000 euroa ja toimitakulut -452 000 euroa, jolloin toimintakatteeksi muodostuu -307 000 euroa.

Tämänhetkisen arvion mukaan vuoden 2026 toimintatuotot ovat noin 153 000 euroa, toimitakulut noin -431 000 euroa ja toimintakate näin ollen -278 000 euroa.

Toiminnan painopisteet

Toiminnan painopisteenä on laadukkaiden, luotettavien ja oikein mitoitettujen viranomaispalvelujen tuottaminen.

Rakennusvalvonnassa keskeistä on sähköisten palvelujen ja toimintatapojen kehittäminen, johon liittyy muun muassa kuntarekisteritoimittajan kilpailuttaminen, asioinnin ja arkistoinnin sähköistäminen sekä prosessien tehostaminen. Käsittelyaikatakuun voimaantulo vuoden 2026 alusta edellyttää, että rakentamislupahakemus ratkaistaan kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun se on liitteineen otettu vastaan. Tämä vaatii resurssien huolellista kohdentamista sekä toimintatapojen yhtenäistämistä. Tietomallipohjaisen lupakäsittelyn ja rakennusten hiililaskennan osaamista on syvennettävä ja niiden käytännön soveltamiseen luotava toimivat menettelyt. Rakennusjärjestyksen päivitys valmistellaan vuoden 2026 aikana. Lisäksi on tarpeen aloittaa valmistautuminen rakennetun ympäristön tietojärjestelmän (Ryhti) käyttöönottoon, sillä sen vaiheittainen käyttöönotto edellyttää kunnissa teknisiä ja toiminnallisia muutoksia viimeistään vuoden 2029 määräaikaan mennessä. Arkistoinnin osalta Pälkäneen paperiarkisto saatiin digitoitua sähköiseen muotoon vuoden 2025 aikana ja kokemukset ovat olleet niin hyviä, että myös Luopioisten arkiston digitointia on syytä harkita.

Ympäristönsuojelun puolella keskeisiä painopisteitä ovat pohjavesien suojelusuunnitelman päivitys, joka on saatu käyntiin vuoden 2025 aikana ja

valmistuu vuoden 2026 alussa, sekä vesistöjen seuranta, jota toteutetaan yhteistyössä Aito Suvi ry:n kanssa. Seurannan perustana on Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistyksen laatima Pälkäneen vesistöjen seurantaohjelma vuosille 2023–2027. Ilmastotyöhön sisältyy edelleen Etelä-Pirkanmaan kuntien yhteisen ilmastoasiantuntijan ja Ilmastovahti-palvelun kustannuksia, mutta budjetilla halutaan mahdollistaa myös paikallisia toimenpiteitä, joilla edistetään kunnan hiilineutraaliustavoitteita.

Henkilöstössä on tapahtunut muutoksia ympäristöyksikön sihteerin jäädessä pois kunnan palveluksesta. Tekniset palvelut ja ympäristöyksikkö palkkaavat vuoden 2025 lopulla yhteisen asiantuntijasihteerin palvelemaan molempia toimialoja. Resurssien tasapainoinen käyttö ja tehokas kohdentaminen ovat välttämättömiä, jotta yksikkö pystyy vastaamaan lupamäärien vaihteluihin ja uuden lainsäädännön mukaisiin määräaikoihin.

Merkittäviä muutoksia toimintaympäristössä, taloudessa, henkilöstössä sekä mahdollisia riskejä:

- Määräaika rakentamislupahakemuksen käsittelylle astuu voimaan 1.1.2026; tämä on huomioitava resursoinnissa seuraamusten välttämiseksi.
- Rakennuksen ja rakennuspaikan hiilijalanjälki ja hiilikädenjälki on raportoitava, mikä edellyttää osaamisen kehittämistä.
- Maksutuottojen oletetaan pysyvän vuoden 2025 tasolla tai sen yläpuolella.
- Lupapisteen palveluiden hinnat nousevat 2 % alkaen 1.1.2026.
- Kuntareksiterin (Facta) hinnan nousevat 4,4 % alkaen 1.1.2026.
- Kehyksessä on huomioitu kunta-alan palkkaratkaisun vaikutus vuodelle 2026 (noin 2,5 % verrattuna TA2024).
- Lupahakemusten määrän merkittävä väheneminen on riski talousarviovuodelle 2026.
- Toimintaympäristössä tapahtuu muutoksia, sillä 1.1.2026 voimaan tulevat rakentamislain pykälät aiheuttavat koulutustarvetta viranhaltijoille sekä kustannuspainetta ohjelmistomuutosten ja -päivitysten johdosta.
- Rakennetun ympäristön tietojärjestelmän (Ryhti/RYTJ) käyttöönotto aiheuttaa muutoksia kunnan järjestelmiin.
- Talousarviossa on varauduttu uuden työntekijän palkkaamiseen yhdessä teknisten palveluiden kanssa.
- Talousarviossa on lisäksi varauduttu kuntarekisteripalvelujen kilpailuttamiseen ja uuden palvelun kertaluontoiseen käyttöönottomaksuun.

Toimivallan peruste

Hallintosääntö 28 § ja 70 §

Valmistelija

Arttu Jokinen, johtava rakennustarkastaja
p. 040 546 0314, arttu.jokinen@palkane.fi

Esitys

Johtava rakennustarkastaja Arttu Jokinen

Rakennus- ja ympäristöjaosto päättää hyväksyä ympäristöyksikön vuoden 2026 talousarvioehdotuksen ja esittää sen edelleen kunnanhallituksen hyväksyttäväksi osana kunnan vuoden 2026 talousarviota.

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.